

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208449
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123208449.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

29Csp/99/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcov: 1./ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., 2./ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., obaja zastúpení: JUDr. Igor Šafranko, advokátska kancelária so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, zast.: HAVRILLA & Co. s.r.o., so sídlom Nám. M. Benku 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 364 606, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

29Csp/99/2023

I. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku VI. Ďalšie záväzky Dlžníka, bod 1., v znení: „Dlžník je povinný bez zbytočného odkladu informovať Banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch, o záväzkoch, ktoré prevzal za úhradu záväzkov iných osôb a o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať a o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať vplyv na riadne splácanie záväzkov z tejto zmluvy alebo o zmene zamestnania, príp. o skončení podnikania.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka v v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku VII. Porušenie zmluvných povinností, bod 5., v časti v znení: „Dlžník je povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a s príslušenstvom najneskôr do desiatich kalendárnych dní od dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU, zo dňa 25.10.2013 uvedená v Článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že pred podpisom tejto zmluvy sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami OTP Banky Slovensko, a.s. pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo (v znení účinnom od 1.11.2012), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy a súhlasí s nimi.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. P r i z n á v a žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

29Csp/99/2023

1. Žalobcovia žalobou doručenou súdu dňa 07.09.2023 sa domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU zo dňa 25.10.2013 uvedených v článku V. poplatky bod 2 písmena a), v článku VI. bod 1, v článku VII. V bode 5, článku VIII. v bode 1, v článku IX. v bode 2 a 8.

2. Žalobu odôvodnili tým, že s právnym predchodcom žalovaného uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Spoločnosť OTP Banka Slovensko a.s. dňa 01.10.2021 zanikla v dôsledku zlúčenia, pričom jej právnym nástupcom je žalovaný. Ide o zmluvu OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU zo dňa 25.10.2013, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 141 305 EUR, pričom záväzky z uvedenej zmluvy splatili.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe namietal neprípustnosť žaloby o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok. Má za to, že určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky na základe určovacej žaloby v individuálne riešenej veci je možné iba za podmienky preukázania naliehavého právneho záujmu. Žalobcovia však v tomto prípade nepreukázali žiaden naliehavý právny záujem na určení pre nich uplatneného práva. Odôvodňuje to tým, že žalobcovia nenamietajú ani nenárokujú si vydanie bezdôvodného obohatenia alebo náhrad vo vzťahu k vydaným upomienkam a nenamietajú tú skutočnosť, že by od nich žalovaný požadoval splnenie informačnej povinnosti. Vo vzťahu k žalobnému návrhu bod I. poplatok za upomienku uviedol, že bol dojednaný v úverovej zmluve ako individuálna podmienka, s ktorou sa mali žalobcovia v pozícii dlžníka možnosť vopred zoznámiť. Navyiac súvisí iba s prípadom omeškania dlžníka s platením mesačných splátok úveru, teda súvisí so zavineným správaním sa dlžníka.

4. Vo vzťahu k bodu II. žalobného návrhu uviedol, že v nadväznosti na ust. § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ide v tomto prípade o možnosť veriteľa zistiť tieto údaje vo forme žiadosti, na ktorú je spotrebiteľ povinný reagovať a splniť tak svoju informačnú povinnosť. Žalovaný navyše zmluvnú podmienku definoval určito a jasne.

5. K žalobnému návrhu bod III. uviedol, že podmienka vrátenia finančných prostriedkov poskytnutých veriteľom po dátume splatnosti úveru je tou najbežnejšou a najpoužívanejšou podmienkou v úverových spotrebiteľských zmluvách.

6. Vo vzťahu k žalobnému návrhu IV. uviedol, že žalobcovia nijakým spôsobom nepreukazujú, ani sa neodvolávajú na konkrétne zákonné ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré by malo byť touto podmienkou porušené. Žalovaný pritom pri tejto podmienke explicitne odkazuje na § 551 Občianskeho zákonníka, ktorý ustanovuje, že uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, ktoré nesmú byť väčšie aké by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

7. Vo vzťahu k žalobnému návrhu V. uviedol, že z úverovej zmluvy je evidentné, že všeobecné obchodné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Nie je zrejmé, na základe akých právnych argumentov žalobcovia predmetné ustanovenie označili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Vo vzťahu k žalobnému návrhu VI. uviedol, že z rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v úverovej zmluve jednoznačne vyplýva, že spotrebiteľ má právo riešiť spory s bankou najmä spory o platnosť zmluvy a o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy pred súdom podľa všeobecných záväzných právnych predpisov upravujúcich konanie pred súdom. Zároveň vyhlásil, že bol bankou poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a že mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie tejto rozhodcovskej doložky. To znamená, že samotné znenie rozhodcovskej doložky úverovej zmluvy nenaplnilo podmienku danú predmetným ustanovením Občianskeho zákonníka o neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky.

9. Žalobcovia v replike uviedli, že pokiaľ ide o poplatok za upomienky, výšku týchto poplatkov žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, najmä ich paušálnu výšku za akékoľvek porušenie zmluvných povinností. Z množstva rozhodnutí určujúcich neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 15CoCsp/23/2020, 22CoCsp/18/2021

a 18CoCsp/36/2020. Poplatok za upomienky predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. V prípade poplatku za upomienky sa nejedná o zmluvnú podmienku, ktorá bola s nimi individuálne dojednaná a navyše spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

10. Pokiaľ ide o povinnosť informovať o zmenách, uvedená zmluvná podmienka je nejasná, neurčitá, resp. netransparentná a nezrozumiteľná. Čo to sú, akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné v čase pri poskytnutí úveru, resp. pre koho boli rozhodné, uvedené nie sú. Napádaná zmluvná podmienka vyžaduje od spotrebiteľa jeho iniciatívu oznámenia k neurčitej množine povinností, navyše nielen ekonomickej, avšak aj osobnej povahy.

11. K povinnosti vrátiť nesplatený úver poukázali na to, že odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy nastáva režim bezdôvodného obohatenia a dlžník je preto povinný vrátiť veriteľovi len to, čo na základe zmluvy dostal. Napadnuté ustanovenie zmluvy na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zhoršuje postavenie spotrebiteľa v prípade odstúpenia od zmluvy.

12. K dohode o zrážkach zo mzdy poukázali na skutočnosť, že dohoda bola zakomponovaná priamo do textu formulára zmluvy a túto nemali možnosť odmietnuť. Dodávateľ ich neupozornil, nevysvetlil ani nepoučil o dôsledkoch z nich vyplývajúcich. Predmetná dohoda im bola podsunutá na podpis spoločne so spotrebiteľskou zmluvou. Dodávateľ konal v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a preto ju považujú za nekalú obchodnú praktiku. Vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy jej neprijateľnosť nespočíva v tom, že by išlo o inštitút, ktorý právna úprava nepozná. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku treba považovať takú, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Dohody o zrážkach zo mzdy, vrátane spotrebiteľskej zmluvy majú bezpochyby tzv. formulárový charakter. Ako uviedli zo strany žalovaného neboli nijakým spôsobom upozornení na dôsledky jej uzatvorenia.

13. Pokiaľ ide o vyhlásenie o oboznámení sa so všeobecnými obchodnými podmienkami, v tomto prípade žalobcovia poukázali na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k iným subjektom, ktorými bola táto zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú, konkrétne vo vzťahu k Všeobecnej úverovej banke, 365.bank, ako aj vo vzťahu k Home Credit Slovakia s.r.o.. K rozhodcovskej doložke uviedli, že jej neprijateľnosť predstavuje skutočnosť, že žalovaný ju s nimi individuálne nedojednal a táto bola opäť naformulovaná v štandardnej zmluve. Nemali teda možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť jej obsah. Mohli zmluvu iba ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť celému predformulovanému obsahu. Ich vôľa smerovala výhradne k uzavretiu zmluvy o úvere a nie k uzavretiu rozhodcovskej doložky. Dodávateľ ich nijakým spôsobom neupozornil na zakomponovanú rozhodcovskú doložku, na prípadné riešenie sporov prostredníctvom rozhodcovského súdu a taktiež im nebol známy inštitút rozhodcovskej doložky ako takej. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

14. Žalovaný v duplike zotrval na svojich vyjadreniach, avšak voči uplatnenému nároku žalobcov vzniesol námietku premlčania podľa § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že premlčacia doba začala plynúť dňa 25.10.2013 a preto právo na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je premlčané po troch rokoch od uvedeného dátumu.

15. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcov, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o OTP REFINANC úvere, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

16. Žalobcovia uzatvorili s právnym predchodcom žalovaného OTP Banka Slovensko a.s. dňa 25.10.2013 zmluvu o OTP REFINANC úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 141 305 EUR.

17. Podľa článku V. bodu 2 písm. a) zmluvy, dlžník je povinný zaplatiť banke poplatok za prvú upomienku vo výške 25 EUR a za každú ďalšiu upomienku 25 EUR v prípade nedodržania podmienok zmluvy, ktoré sú splatné v deň upomienky.

18. V zmysle článku VI. bodu 1 zmluvy, dlžník je povinný bez zbytočného odkladu informovať banku o zmenách v príjmoch a výdavkoch, o záväzkoch, ktoré prevzal za úhradu záväzkov iných osôb a o iných podstatných zmenách osobnej a ekonomickej povahy, ktoré môžu mať vplyv na riadne splácanie záväzkov z tejto zmluvy alebo o zmene zamestnania, príp. o skončení podnikania.

19. V článku VII. Porušenie zmluvných povinností bod 5 sa uvádza, že dlžník je povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a s príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný.

20. V článku VIII. bod 1 zmluvy sa uvádza, že dlžník týmto zabezpečuje v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky banky vo výške 141 305 EUR s príslušenstvom a poplatkami z tejto zmluvy o úvere, resp. z odstúpenia od tejto zmluvy o úvere zrážkami zo mzdy, ktorú poberá alebo bude poberať od platiteľa mzdy.

21. V článku IX. bod 2 sa uvádza, že dlžník vyhlasuje, že pred podpisom tejto zmluvy sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami OTP banky Slovensko a.s. pre poskytovanie spotrebných úverov pre obyvateľstvo, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy a súhlasí s nimi.

22. V článku IX. bod 8 sa uvádza, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vzniknú z tejto zmluvy, najmä z dôvodu nesplnenia zmluvných povinností aj náhrady škody budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave. Za vybranú osobu podľa zákona číslo 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, Štatútu a Rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu sa určuje predseda predsedníctva rozhodcovského súdu. Týmto nie je dotknuté právo dlžníka riešiť spory s bankou, najmä spory o platnosť zmluvy o právach a povinnostiach vyplývajúcich z tejto zmluvy pred súdom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich konanie pred súdom. Dlžník zároveň vyhlasuje, že bol bankou poučený o dôsledkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a že má možnosť voľby či prijme alebo neprijme bankou predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky.

23. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

25. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predlži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
a) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
b) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
c) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
d) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,
e) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,
f) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

27. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

28. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

29. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

31. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

32. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

33. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevyklúčujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

34. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

35. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcov ako spotrebiteľov na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

36. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

37. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

38. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

39. Žalobcovia v postavení spotrebiteľa majú zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora na ochranu spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany.

40. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

41. Žaloba, ktorou sa žalobcovia domáhajú vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018, 6Cdo/127/2017).

42. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III.ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala,

takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offo zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

43. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

44. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 29.11.2023 vyhovel žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve o OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU zo dňa 25.10.2013 uvedených v čl. V. Poplatky bod 2 písm. a), v čl. VIII. Dohoda o zrážkach zo mzdy bod 1 a v čl. IX. Záverečné ustanovenia bod 8.

45. Zamietol žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vo vyššie uvedenej zmluve uvedených v čl. VI. bodu 1, v čl. VII. bod 5 a v čl. IX. bod 2.

46. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 16.04.2024 pod sp. zn. 3CoCsp/7/2024-169 zrušil rozsudok súdu I. inštancie vo výroku IV. a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie.

47. Uložil povinnosť súdu I. inštancie opätovne posúdiť dôvodnosť nároku žalobcov z hľadiska prijateľnosti, resp. neprijateľnosti zmluvných podmienok rešpektujúc názor odvolacieho súdu v súlade s ust. § 397 ods. 2 CSP vyjadrených v bodoch 30 až 38 odôvodnenia.

48. Žalovaný vo vyjadrení k rozhodnutiu odvolacieho súdu uviedol, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v čl. VI. bod 1 úverovej zmluvy nesúhlasí, že je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť iba časť zmluvnej podmienky, ktorá je koncipovaná ako celok. V praxi je možné iba to, aby určitá zmluvná podmienka bola označená ako neprijateľná a táto konkrétna časť nebude záväzná pre zmluvné strany, pričom zvyšok zmluvy zostane v platnosti. Postup, kedy by však zostala v platnosti zmluvná podmienka iba v časti možný nie je, nakoľko v tomto prípade ide o zmluvnú podmienku, ktorá sa rozdeliť nedá.

49. Pokiaľ ide o právny názor odvolacieho súdu uvedený k zmluvnej podmienke v čl. VII. bod 5 uviedol, že mu nie je zrejmé, z akého dôvodu bolo Krajskému súdu nejasné, či nesplatený alebo splatný úver obsahuje aj príslušenstvo a úroky, keďže v podmienke sa jasne uvádza, že dlžník je povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní od doručenia oznámenia. Poukázal na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, to však neplatí ak ide o zmluvné podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia. V zmysle vyššie uvedeného potom nie je možné predmetnú zmluvnú podmienku označiť ako neprijateľnú.

50. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke uvedenej v čl. IX. bod 2 uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu odporuje odôvodneniu rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 4Cdo/9/2019, v zmysle ktorého, ak zmluvné strany uzatvorili úverovú zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v nej podpísané obidvoma stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá podpísaná nebola,

nespôsobuje bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy. Taktiež Súdny dvor v rozhodnutí C42/15 judikoval, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument.

51. V zmysle záväzného právneho názoru odvolacieho súdu súd vyhovel žalobe aj v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve o OTP REFINANC úvere č. 238/5001/13SU zo dňa 25.10.2013 uvedených v čl. VI. bod 1, v čl. VII. bod 5 a v čl. IX. bod 2.

52. Vo vzťahu k prvej z uvedených zmluvných podmienok v plnom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu uvedené v bode 30, z ktorého vyplýva, že v zmysle ust. § 1 ods. 3 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, predmetný úver spotrebiteľským úverom nie je. Keďže úver v danom prípade poskytla OTP banka Slovensko a.s., nie je možné aplikovať ani § 24 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko toto ustanovenie sa týka iba iných veriteľov. Správne odvolatelia poukázali na to, že vychádzajú z § 2 písm. c) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Za iného veriteľa sa nepovažuje banka. Preto aj aplikácia § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch je pre daný prípad neaplikovateľná. Odvolací súd poukázal na svoju doterajšiu činnosť, konkrétne rozsudok 2CoCsp/7/2023, z ktorého vyplýva, že za situácie, keď ani nie je zrejmé, či k nejakej zmene vzniknutého zmluvného vzťahu dôjde, t.j. z hypotetickej situácie nezrozumiteľné z akého dôvodu by sa povinnosť, ktorá je uvedená v čl. VI. zmluvy v bode 1 mala vyžadovať od spotrebiteľa. Táto zmluvná podmienka je podľa názoru odvolacieho súdu nejasná a neurčitá, nakoľko jej široký záber do osobnej a ekonomickej oblasti spotrebiteľa jasne nedefinuje situácie, na ktoré sa povinnosť spotrebiteľa vzťahuje. Nemožno prisvedčiť argumentácii žalovanej, že uvedenú zmluvnú podmienku nemožno vyhlásiť za neprijateľnú. Odvolací súd totiž zastáva názor, že naznačená zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko zaťažuje spotrebiteľa povinnosťou, ktorá by aj v prípade, ak by skúmanie bonity spotrebiteľa bolo na mieste bola bezvýznamná, keďže skúmanie bonity sa vzťahuje na situácie pred poskytnutím úveru alebo pred jeho navýšením. Túto zmluvnú podmienku je potrebné považovať za neprijateľnú s odkazom na generálnu klauzulu podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

53. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke uvedenej v čl. IX. bod 2 zmluvy poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 6CoCsp/19/2022 zo dňa 20.04.2023, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že predmetné jednostranné vyhlásenie žalobkyne v zmluve možno považovať za netransparentnú inkorporačnú doložku. Samotné prehlásenie klienta zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ splnil svoju povinnosť. Bez ohľadu na túto klauzulu je veriteľ povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami. Odvolací súd rovnako poukazuje na to, že tieto všeobecné obchodné podmienky neboli žalobkyňou osobitne podpísané, keďže žalovaný nepreukázal, že by žalobkyni pri podpise úverovej zmluvy doručil aj všeobecné obchodné podmienky, preto sotva možno uveriť tvrdeniu, že žalobkyňa mala možnosť sa s nimi oboznámiť. Ak žalovaná poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu 4Cdo/9/2019 je pravdou, že dovolací súd konštatoval preferenciu platnosti pred neplatnosťou právnych úkonov a tiež konštatoval, že ak podstatné náležitosti boli uvedené v prílohe, nemôže to byť dôvodom neplatnosti úverovej zmluvy. V danej veci však nie je zrejmé, aby žalovaná preukázala, že žalobcovia sa so všeobecnými obchodnými podmienkami skutočne pred uzatvorením zmluvy oboznámili, pričom argument žalovanej o tom, že ich bolo možné dohľadať na webovom sídle banky je irelevantná. Rovnako tak je irelevantné, že všeobecné obchodné podmienky boli pripojené k zmluve, pretože odvolaciemu súdu je z doterajšej rozhodovacej činnosti známe, že priebeh kontraktačných procesov bánk so spotrebiteľmi je vo všeobecnosti poznačený rýchlosťou a nedôslednosťou pri poučení spotrebiteľov. Z tohto pohľadu sa potom zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi javí ako neprijateľná podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami sa skutočne oboznámil.

54. K zmluvnej podmienke uvedenej v čl. VII. bod 5 zmluvy uviedol, že pokiaľ ide o odôvodnenie súdu I. inštancie odkazom na stanovisko Najvyššieho súdu SR R5/2021, v prípade odstúpenia od zmluvy je v danom prípade aplikácia § 13 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na charakter úveru zabezpečený záložným právom vylúčená. Prítom odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, teda žiaden úverový vzťah medzi stranami neexistuje. V takomto prípade sú strany povinné

vrátiť to, čo si vzájomne plnili a preto nemožno uvažovať o úrokoch z úveru. V kontexte uvedeného toto zmluvné dojednanie pôsobí mätúco a zjavne nezrozumiteľne.

55. Je nepochybné, že z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Úroky z úveru sú teda zahrnuté v zosplatnenej sume. Vo vzťahu k uvedenému pôsobí nejasne zistenie, či spotrebiteľ má zaplatiť zosplatnený úver spolu s príslušenstvom, ktoré zosplatnenie úveru už zahŕňa alebo je tomu potrebné rozumieť tak, že ide o zosplatnený a nesplatený úver spolu s úrokmi a poplatkami, ale potom by šlo o duplicitné nároky. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za nevyhnutné poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má teda výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Ak teda dôjde pri výklade o obsahu spotrebiteľskej zmluvy k pochybnostiam vzhľadom na nejednoznačné alebo nejasné vyjadrenie, je potrebné vždy výklad uskutočniť v prospech spotrebiteľa, ktorého treba v tomto vzťahu považovať za slabšiu stranu zmluvného vzťahu.

56. Aj keď sa zmluvné dojednania v čl. VII. bod 5 úverovej zmluvy týkajú hlavného predmetu plnenia, tento nie je vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne čo predstavuje jeho neprijateľnosť.

57. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom voči neúspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

60. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 ods. 2 v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

29Csp/99/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.